

Postbus 5050

NL-3502 JB Utrecht

+31 30 87 820 87

www.AeQui.nl

info@AeQui.nl

Bachelor Communicatie Hogeschool Tio

Adviesrapport van de toets na drie jaar
10 april 2025

Colofon

Instelling en opleiding

Hogeschool Tio
Utrecht

Instellingstoets Kwaliteitszorg: niet van toepassing

Opleiding: Bachelor Communicatie (34405)
Locaties: Amsterdam, Eindhoven, Groningen, Hengelo, Rotterdam en Utrecht
Variant: Voltijd

Visitatiepanel

Mirjam Leloux, voorzitter
Sandra Oom, deskundige
Lidy Witteveen, deskundige
Sander Bots, deskundige
Jasmijn Olthoorn, student-lid
Linda van der Grijsparde, secretaris

AeQui Nederland
Postbus 5050
3502 JB Utrecht
www.AeQui.nl

Samenvatting

Op 10 april 2025 is de zogenoemde 'toets na drie jaar' uitgevoerd bij bacheloropleiding Communicatie van Hogeschool Tio. Het totaaloordeel van het panel is **positief**.

De deugdelijkheid van beoordeling, toetsing en examinering van de studenten

Het panel stelt vast dat de opleiding voldoet aan dit kwaliteitsaspect. De opleiding kiest volgens het panel voor valide en betrouwbare toetsing, met toetsvormen zoals schriftelijke en mondelinge tentamens, (individuele of groeps-)praktijkopdrachten en stages. De opleiding toetst het eindniveau met een integrale opdracht en het afstudeerproject. De opleiding treft volgens het panel passende maatregelen om de kwaliteit van de toetsing te borgen. Het beleid rond het ontwikkelen van toetsen en het bewaken van de toetskwaliteit is zorgvuldig ingericht, waarbij de nieuw ingestelde examencommissie haar wettelijke taken en bevoegdheden adequaat uitoefent.

Het gerealiseerde niveau

Het panel stelt vast dat de opleiding voldoet aan dit kwaliteitsaspect. Er zijn nog geen studenten afgestudeerd en dus geen eindwerken opgeleverd. Het panel heeft om die reden gekeken naar beschikbare toetsen en beoordelingen. Deze toetsen zijn een doorsnede uit het eerste

semester van de opleiding en zijn verschillend qua niveau en toetsvorm. Het panel stelt vast dat de bekeken toetsen op het niveau zijn dat in het eerste half jaar van de opleiding mag worden verwacht. De opleiding heeft volgens het panel een passende opzet voor het afstuderen uitgewerkt.

Suggesties

Met het oog op de toekomst geeft het panel volgende suggesties ter overweging:

- Continueer de inspanningen, mede door scholing van examinatoren en meer formele kalibratiesessies, voor beter navolgbare beoordelingen.
- Versterk het reeds ingezette beleid en eenduidige toepassing van het vierogenprincipe bij zowel tussenproducten als eindwerken.
- Concretiseer de invulling van het speerpunt 'excellentie' van Hogeschool Tio voor de bacheloropleiding Communicatie en vertaal dit naar het niveau en de inhoud van de toetsing.

Het panel stelt vast dat beide kwaliteitsaspecten positief zijn beoordeeld. Op die grond geeft het panel een positief advies inzake accreditatie van de bacheloropleiding Communicatie van Tio Hogeschool.

Namens het voltallige visitatiepanel,
Utrecht, mei 2025

Mirjam Leloux
Voorzitter

Linda van der Grijspaarde
Secretaris

Inleiding

Profiel instelling

Hogeschool Tio is sinds augustus 2020 onderdeel van de Salta Group. De hogeschool biedt opleidingen aan op het gebied van hospitality, toerisme, business en commerciële economie. De niveaus variëren van mbo- tot masterniveau. Op de zes vestigingen van de hogeschool, verspreid door het land, wordt het onderwijs op eenzelfde manier aangeboden, waarbij onder meer lesmateriaal, tentamens, docentenhandelingen en elektronische leeromgeving identiek zijn. Tio kenmerkt zich door kleinschaligheid: de klassen zijn klein en er zijn relatief veel contacturen.

Profiel bacheloropleiding Communicatie

De voltijdse bacheloropleiding Communicatie is een van de hbo-bachelors van de hogeschool. Deze opleiding beoogt studenten op te leiden tot ondernemende communicatieadviseurs, die in staat zijn met een open blik te excelleren in een brede, internationale businesscontext. Studenten kunnen de opleiding versneld in drie jaar doen of via het reguliere traject van vier jaar.

In 2022 is de opleiding van start gegaan met een beperkte instroom, waarvan één student haar propedeuse heeft behaald en haar studie aan een andere instelling heeft voortgezet. In 2023 was er geen instroom. In september 2024 zijn zeven studenten gestart met de opleiding. Om de opleiding toekomstbestendig te maken, wordt gewerkt aan een doorontwikkeling van het beroeps- en opleidingsprofiel dat aansluit bij de veranderende eisen van het werkveld. Dit profiel richt zich op de competenties die essentieel zijn voor de communicatiespecialist van de toekomst, met speciale aandacht voor actuele

ontwikkelingen zoals digitalisering, data-gedreven communicatie en de toenemende rol van strategische communicatie binnen organisaties.

Toets nieuwe opleiding

In 2022 heeft de opleiding succesvol de procedure toets nieuwe opleiding (TNO) doorlopen voor erkenning door de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO). De onderhavige 'toets na drie jaar' is verplicht voor nieuwe opleidingen die worden aangeboden door een instelling zonder erkenning instellingstoets kwaliteitszorg (ITK) en waarin nog geen feitelijk onderwijs was verzorgd ten tijde van de TNO. De toets richt zich op de volgende twee kwaliteitsaspecten:

- Het gerealiseerde niveau, beoordeeld in internationaal perspectief;
- De deugdelijkheid van beoordeling, toetsing en examinering van de studenten.

Visitatie

Hogeschool Tio heeft AeQui opdracht gegeven de onderhavige beoordeling uit te voeren. Hier toe heeft AeQui in samenwerking met de opleiding een onafhankelijk en ter zake kundig panel samengesteld. Met vertegenwoordigers van de opleiding heeft een voorbereidend gesprek plaatsgevonden. De visitatie is uitgevoerd op basis van het Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland, volgens het programma dat in bijlage 2 is weergegeven. Het panel heeft de beoordeling in onafhankelijkheid uitgevoerd. Het panel heeft de benodigde informatie gekregen om tot een beoordeling te komen. Aan het einde van de visitatie is de opleiding in kennis gesteld van de bevindingen en conclusies. Deze rapportage is in concept aan de opleiding toegestuurd. De reacties van de opleiding zijn verwerkt tot deze definitieve rapportage.

De deugdelijkheid van beoordeling, toetsing en examinering van de studenten

Bevindingen

Systeem van toetsing

Gehanteerde toetsvormen zijn schriftelijke en mondelinge tentamens, praktijkopdrachten en stages. Studenten werken zowel individueel als in groepen aan opdrachten. De opleiding toetst het eindniveau met een integrale opdracht en het afstudeerproject.

In de zelfevaluatie benoemt de opleiding dat de hoeveelheid toetsmomenten in bepaalde modules een aandachtspunt is. De opleiding evalueert de toetsbelasting om te waarborgen dat toetsen daadwerkelijk bijdragen aan het leerproces, zonder onnodige overlap of overbelasting voor studenten. In verschillende modules past de opleiding meerkeuzevragen toe. Hoewel de opleiding van mening is dat deze efficiënt zijn in de afname, bieden ze volgens de opleiding slechts beperkte inzicht in het redeneer- en toepassingsvermogen van studenten. De opleiding is voornemens het gebruik van meerkeuzevragen verder in te perken.

Borging van toetskwaliteit

Aangezien er slechts zeven eerstejaarsstudenten in de opleiding zijn, is er momenteel nog een beperkte hoeveelheid toetsen beschikbaar voor kalibratie en analyse. Hierdoor vindt de opleiding het lastig om trends in beoordelingspraktijken te signaleren en optimalisaties door te voeren. De komende jaren zal de opleiding zich daarom richten op het verzamelen van toetsdata en het verfijnen van beoordelingskaders op basis van deze inzichten.

Examinatoren zijn conform BKE-vereisten getraind.

Tio hanteert bij toetsconstructie het meerogen-principe. Bij het ontwikkelen van iedere toets zijn twee examinatoren betrokken: een constructeur en een vaststeller. De constructeur stelt aan de hand van het toetsplan en de leerdoelen een toetsmatrijs op en ontwikkelt vervolgens op basis hiervan de toets. De vaststeller controleert met behulp van een checklist of de toets valide, betrouwbaar en transparant is. Tevens checkt de vaststeller of de toets inhoudelijk en qua niveau aansluit bij de opzet van de leerdoelen van de module. Zodra de toets door de vaststeller is goedgekeurd, voert de opleidingsmanager van de afdeling Onderwijs & Kwaliteit nog een extra controle uit op de kwaliteit van de toets aan de hand van een checklist.

Hogeschool Tio heeft recent een landelijke examinatorendag georganiseerd. Tijdens kalibreersessies op deze dag hebben examinatoren samen bestaande toetsen en beoordelingsmodellen geanalyseerd. De opleiding is voornemens de huidige kalibreersessies uit te breiden zodat niet alleen eindproducten, maar ook de procesbeoordelingen beter op elkaar worden afgestemd. Daarnaast overweegt de opleiding om examinatoren extra ondersteuning te bieden bij het interpreteren en toepassen van beoordelingskaders, aangezien er nog onvolledig ingevulde beoordelingsformulieren worden aangeleverd. De opleiding ontwikkelt richtlijnen die examinatoren verplichten om bij elke beoordeling een beargumenteerde onderbouwing te geven.

In april 2025 zal de werkveldcommissie van de opleiding voor het eerst tussenproducten beoordelen gericht op beoordeling van de aansluiting op de beroepspraktijk. De opleiding is voornemens de bevindingen uit deze beoordeling te benutten voor de doorontwikkeling van de toetsing.

De opleiding evalueert de toepassing van de referentiestijl APA. Hierbij wordt onderzocht in hoeverre studenten en docenten deze referentiestijl als ondersteunend of juist belemmerend ervaren. Indien nodig kiest de opleiding voor een alternatief dat zowel de academische kwaliteit als de praktische toepasbaarheid waarborgt.

Hogeschool Tio werkte tot vorig jaar met één examencommissie voor zowel de mbo- als hbo-opleidingen. Vanaf het huidige studiejaar is een nieuwe examencommissie voor alleen de hbo-opleidingen ingesteld. De examencommissie bestaat uit zes externe en interne leden. De interne leden vertegenwoordigen de verschillende opleidingen. De examencommissie voert haar taken uit binnen de kaders van de Onderwijs- en examenregeling van Tio aan de hand van een vaste jaarkalender en heeft haar werkwijze vastgelegd in het 'Handboek Examinering'. Voorbeelden (niet limitatief) van preventieve maatregelen zijn: het (steekproefsgewijs) (laten) controleren van toetsmatrijzen en beoordelingsmodellen, het vaststellen van het Handboek Examinering, het verlenen van vrijstellingen en het controleren of het toetsplan per opleiding juist is opgenomen in opleidingsspecifieke OER en in de interne systemen van Tio. Het analyseren en benchmarken van slagingspercentages en bijbehorende cijfers en het steekproefsgewijs beoordelen van beoordelingen zijn voorbeelden van repressieve maatregelen.

Overwegingen

Aangezien dit studiejaar een groep van zeven studenten aan de opleiding is begonnen, heeft het panel alleen toetsen en beoordelingen kunnen inzien van het eerste semester van het eerste jaar van de opleiding. Op basis van deze inzage en op basis van het overzicht van toetsvormen in de gehele opleiding, constateert het panel dat de bacheloropleiding passende toetsvormen toepast. Het panel waardeert de ruime variatie aan toetsvormen, met een goede mix tussen kennis- en vaardighedentoetsing. De gekozen toetsvormen passen volgens het panel goed bij de modules.

Het panel stelt vast dat de opleiding adequate maatregelen treft om de kwaliteit van de toetsing te borgen. Het beleid rond het ontwikkelen van toetsen en het bewaken van de toetskwaliteit is goed ingericht. Het panel concludeert op basis van de gesprekken en de documentatie dat de nieuwe examencommissie met onder andere een zeer ervaren voorzitter voornemens is haar rol stevig op te pakken, met bijvoorbeeld een proactieve houding in haar taak om de kwaliteit van toetsen en tentamens te borgen. Het panel ondersteunt deze voornemens en raadt de examencommissie aan hier voortvarend mee aan de slag te gaan. Vanwege de ontwikkelfase waarin de examencommissie zich bevindt heeft Tio ervoor gekozen om de manager Onderwijs & Kwaliteit in deze fase als onafhankelijke voorzitter te benoemen, vanwege zijn ruime ervaring met het leiden en verder ontwikkelen van examencommissies. Het panel begrijpt en onderschrijft deze keuze en geeft Tio daarnaast als overweging mee om deze situatie na de eerste termijn te heroverwegen.

Het panel is het met de opleiding eens dat beoordelingsformulieren te beperkt worden ingevuld. Hierdoor is het niet goed navolgbaar hoe

oordelen tot stand zijn gekomen. Het panel ondersteunt het voornemen van Hogeschool Tio om examinatoren hierin te scholen en meer te sturen op een volledige en correcte invulling van beoordelingsformulieren. Het panel adviseert daarbij om in de kalibratiesessies niet alleen aandacht te besteden aan het zorgen voor navolgbare onderbouwingen, maar ook nadrukkelijk aandacht te besteden aan het geven van feedback. Daarnaast is het volgens het panel van belang om te zorgen voor een eenduidig beeld van de invulling en functie van kalibratie. Het panel constateerde op basis van de gesprekken met onder andere examinatoren dat kalibratie ten aanzien van beoordelingen nog vaak informeel plaatsvindt en deels collegiaal overleg inhoudt.

Hogeschool Tio past bij bachelor-eindwerken het vierogenprincipe toe: deze worden integraal door twee examinatoren beoordeeld. Het panel adviseert om ook bij tussenproducten waar nodig het vierogenprincipe toe te passen, en de definitie en toepassing hiervan duidelijk te communiceren naar de examinatoren. Collegiaal informeel overleg, of het beoordelen van verschillende onderdelen van een opdracht door ver-

schillende examinatoren, wordt nu door examinatoren namelijk ook benoemd als toepassing van het vierogenprincipe.

Het panel waardeert de persoonlijke aanpak, waardoor docenten en examinatoren goed zicht hebben op het functioneren van iedere student. Studenten ontvangen individueel veel rijke, formatieve feedback van de start tot afronding van iedere module, ook bij groepswork. Het panel raadt de opleiding aan om deze feedback - waar functioneel - te formaliseren en schriftelijk vast te leggen. Daarnaast adviseert het panel om het beleid rond meeliften aan te scherpen, zodat de feedback en de individuele prestatie bij groepswork beter navolgbaar wordt.

Het panel stelt vast dat Tio zicht houdt op de ontwikkelingen rond de toepassing van AI en de consequenties daarvan voor de toetsing en beoordeling. Het panel waardeert de aandacht van Tio hiervoor en ondersteunt Tio in het voornemen de richtlijnen hieromtrent te blijven monitoren en bijstellen.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, stelt het panel dat de bacheloropleiding Communicatie voldoet aan dit kwaliteitsaspect.

Het gerealiseerde niveau

Bevindingen

De opleiding kent op dit moment nog geen alumni.

De opleiding heeft de opzet voor het afstuderen uitgewerkt. Het afstudeerproject voert de student uit voor een opdrachtgever met een probleem of vraag. Het antwoord op de vraag vormt het beroepsproduct dat de student maakt op basis van navolgbaar praktijkgericht onderzoek. Welk type beroepsproduct de student oplevert, is afhankelijk van de vraag, maar zal voornamelijk gericht zijn op advies of ontwerp. Het onderzoek staat ten dienste van de praktijk: de vraagstelling wordt ingegeven door de beroepspraktijk (concrete beroeps- of praktijksituatie) waarbinnen de opleiding studenten opleidt. De student wordt beoordeeld op het vermogen om gedurende het proces te reflecteren op het onderzoek en het eigen leerproces. Dit betekent dat de student in staat moet zijn om kritisch naar zowel het onderzoek als naar de eigen rol en functioneren te kijken.

Bij het afstudeerproject zijn verschillende personen betrokken. De afstudeercoach begeleidt de student gedurende het proces en vormt één van de twee beoordelaars van het definitieve beroepsproduct. De examiner afstuderen beoordeelt de voortgang en vormt de tweede beoordelaar van het definitieve beroepsproduct. De afstudeercoach is de eerste beoordelaar tijdens de mondelinge verdediging. Daarnaast is er nog een verdedigingstegenlezer. Dit is de tweede beoordelaar bij de mondelinge verdediging. Dit is een andere afstudeercoach die in het eerdere traject nog niet betrokken is geweest bij het afstudeerproject. De organisatiebegeleider zorgt voor begeleiding vanuit de opdrachtgever.

De opleiding heeft de ambitie om het beroeps- en opleidingsprofiel aan te scherpen zodat deze goed aansluit op de actuele beroepspraktijk. Daarnaast verkent de opleiding de verdere uitwerking van specialisaties, zodat studenten zich beter kunnen profileren en voorbereiden op hun toekomstige werkveld. De aansluiting op de praktijk blijft hierbij een speerpunt.

Overwegingen

Aangezien er nog geen studenten zijn afgestudeerd, zijn er voor het panel geen eindwerken beschikbaar om te beoordelen. Het panel heeft om die reden gekeken naar beschikbare toetsen en beoordelingen. Deze toetsen zijn een doorsnede uit het eerste semester van de opleiding en zijn verschillend qua niveau en toetsvorm. Het panel stelt vast dat de bekeken toetsen op het niveau zijn dat in het eerste half jaar van de opleiding mag worden verwacht. Het panel daagt de opleiding daarbij uit om waar mogelijk ook in het eerste half jaar van de opleiding al meer te toetsen op toepassing en analytisch vermogen. Hogeschool Tio streeft naar excellentie; dit is een van de speerpunten. Het panel daagt de opleiding uit om de invulling van excellentie voor de bacheloropleiding Communicatie te concretiseren en navolgbaar te vertalen naar het niveau en de inhoud van de toetsing.

De opleiding heeft volgens het panel een passende opzet voor het afstuderen uitgewerkt.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, stelt het panel dat de bacheloropleiding Communicatie voldoet aan dit kwaliteitsaspect.

Bijlage 1: visitatiepanel

dr. Mirjam Leloux, voorzitter

Oud-directeur IXA bij Universiteit van Amsterdam/Hogeschool van Amsterdam voor kennistransfer/
gastdocent UvA

Sandra Oom, MA, lid

Opleidingsmanager CMD – Avans Hogeschool

Lidy Witteveen, BA, lid

Opleidingsmanager B Communicatie en Ad Online Content Creator – NHLStenden Hogeschool

Sander Bots, BA, lid

Media Consultant - Outlook Media

Jasmijn Olsthoorn, student-lid

Student B Finance – Hogeschool Rotterdam

Het panel werd ondersteund door drs. Linda van der Grijspaarde, gecertificeerd secretaris

Alle panelleden hebben een verklaring van onafhankelijkheid en onpartijdigheid ingevuld, ondertekend en deze zijn ingeleverd bij NVAO.

Bijlage 2: bezoekprogramma

08.15 – 09.15	Panel AeQui vooroverleg	
09.15 – 09.45	Directie en management	- Gevolmachtigd instellingsbestuurslid - Manager Onderwijs & Kwaliteit
10.00 – 11.00	Kernteam	- Twee kerndocenten - Opleidingsmanager - Opleidingscoördinator
11.15 – 12.15	Blik op de toekomst	- Gevolmachtigd instellingsbestuurslid - Opleidingsmanager - Opleidingscoördinator - Kwaliteitsmanager
13.15 – 14.15	Examinatoren	- Vijf examinatoren
14.30 – 15.30	Examencommissie en kwaliteitszorg	- Voorzitter examencommissie - Secretaris examencommissie - Extern lid examencommissie - Twee leden examencommissie - Kwaliteitsmanager
15.30 – 16.30	Panel AeQui overleg	
16.30 – 17.00	Terugkoppeling	- Gevolmachtigd instellingsbestuurslid - Manager Onderwijs & Kwaliteit

Bijlage 3: aanbevelingen vorige visitatie

Bij de toets nieuwe opleiding heeft het panel geen aanbevelingen gedaan ten aanzien van de toetsing en beoordeling.

Bijlage 4: bestudeerde documenten

- Zelfevaluatie rapport Bachelor Communicatie
- Introductie online omgeving.pdf
- Handboek Examinering 24-25
- Profiel lid examencommissie HBO
- Jaarverslag Examencommissie 2023-2024
- Onderwijsorganisatie Tio Bachelor Communicatie
- OER generiek BA en Ad
- OER opleidingsspecifiek Bachelor Communicatie
- Examinatoren Bachelor Communicatie
- Namen leden examencommissie Bachelor Communicatie
- Toetsplan Bachelor Communicatie
- Beschikbare toetsen en beoordelingen van zeven studenten (eerstejaars)

